

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 9. Visæ, & cognitæ, miseræ movent ad misericordiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

ut ipse esset in tabernaculo sui magistri charissimi. Memor erat, quod suum negotium conficit, qui tractat alienum; de aliena habitatione sollicitus, hac ratione putat, optimam sibi fedem obtenturam. Didacus Nissl. f. in die Cin. §. 2.

Num. 4.

Sententia Patrum.

UNde illa vidua 4. Reg. 4. 7. liberata? nisi de augmento olei. In oleo misericordia intelligitur. S. Augustinus f. 2. D. 5. Trinit.

Certum est, unumquemque nostrum animæ suæ benefacere, quoties misericordiâ suâ inopiæ succurrit alienæ. S. Leo f. 1. de Collectis. Thesaurum enim suum condit in cælo, qui Christum pascit in paupere. Benignitatem itaque in hoc, & dispensationem divinæ pietatis agnosce: idcirco enim te abundare voluit, ut per te alius non egeret. Calamitate affectum ut aurum amplectere; infirmam pauperis valetudinem ita fove; ut in ea sanitatem tuam, & salutem uxoris, & filiorum, & servorum, & totius denique familiæ, sitam putes. S. Greg. Nissl. de pauperib. amandis.

Da pauperi, & des tibi: quia, quidquid pauperi dederis, tu habebis. S. Chrysol. f. 8.

Misericordiam volui Of. 6. Humanam misericordiam petit, ut largiatur divinam. Id. ib.

O fortis virtus! quæ neminem spolians omnia rapis: omnia facis tua, & nemini auferis sua; dum bonum, quod in alio diligis, diligendo acquiris. Richardus à S. Viçt. tr. de grad. Char. c. 1.

§. IX.

Visa, & cognita miseria movent ad misericordiam.

Num. 1.

Deum & Filium ejus Incarnatum.

Vidi afflictionem populi mei, Ex. 37. Respice in me, & miserere mei. Pf. 24. 16. Quali misericordia per oculos prodiret. Escobar l. 1. mir. Chr. l. 3. Obs. 6.

Speciosa misericordia DEI in tempore tribulationis, quasi nubes pluvie tempore siccitatis. [Eccl. 35. 26. Nubes è terrenis vaporibus attrahuntur. Pf. 134. 7. educens nubes ab extremo terra: quia nostras videre miseras, misericordiam suam excitat. Pf. 102. 13. quoniam ipse cognovit signum nostrum. Octavianus in Eccl. 18.

Videns turbas misertus est eis. Matth. 9. 36. Observa: non dicit Evangelista, Jesus audiens, sed videns: plus enim ad commiserandum tangitur visu, quam auditu. Christus ipso solum conspectu populi miserè habentis per-motus est ad misericordiam, & commiserationem. Didacus Nissl. Phau. Græc. l. 2. c. 4.

Adducunt ei surdum. Marci 7. 32. Non sunt contenti pro absente loqui, sed oculis Jesu presentant. Ex humanis sic arguebant, quòd visa miseria divinam pietatem alliceret. Sylveira c. 3. hic.

Misericordiâ motus super eam dixit illi: quòd fieri. Luc. 7. 13. Quæres: quid Christum ad hanc misericordiam moverit, cum, licet turba multa civitatis cum illa, tamen id ne-

mo rogârit. Respondet Euthymius: misericordiâ motus est super illam, intuitus eam inconsolabiliter flentem. Si enim turba miserebatur; quantò magis fons misericordiæ. Didacus Nissl. f. 2. D. 3. Quadr. §. 5.

Homo quidam hydropicus erat ante illum. Luc. 14. 2. Hydropicum, metu Judæorum, & Phariseorum, non ausum petere sanitatem in Sabbatho, sed ante Christum stetit; ut ex aspectu misertus sanaret eum, ait Euthymius. Apud Barradium t. 3. l. 3. c. 12. D. 16. Pent.

Conversus Dominus respexit Petrum. Luc. 22. 61. 62. Ille autem continuo egressus foras, flexit amarè. Hieron. nec enim fieri poterat, ut in negationis tenebris permaneret, quem lux respexerat Mundi.

Cum esses sub ficu, vidi te. Joan. 14. 8. Rupert. l. 2. in Joan. vidit non solum Philippum, sed omnes electos suos, dum essent sub ficu; vidit misericordiæ suæ oculis. Id est, cum primus parens illorum factus mandati transgressor, confutis ficus foliis pudenda contegeret; jam tunc vidit eos, & misertus est: jam disponebat misericorditer, quò illos ordine à prævaricationis reatu liberaret.

Cum sublevasset oculos. Joan. 6. 5. Sublevati oculi Jesu fenestræ salutis, & patentes misericordiæ januæ sunt, per quas gratia, & veritas, emittitur: sublevatio oculorum Jesu præfens miserorum compassio est. S. Rupert. l. 6. hic.

Præteriens Jesus vidit hominem cæcum. Joan. 9. 1. Vidit cæcum, & lumine donavit: nec enim Dei oculi vident quos salute non sint donaturi. Hinc Pf. 79. 4. ostendæ factum tuam, & salvi erimus. Ambros. aspectus Dei, salus nostra est; atque in ejus vultu nostrum est adiutorium. Habac. 3. 6. aspexit, & dissolvit gentes. August. l. 18. de Civ. c. 32. aspexit, hoc est, misertus est, & fecit penitentes. Escobar t. 1. Mir. Chr. l. 3. Sect. 1. Obs. 3.

Dicunt ei: Domine veni, & vide. Joan. 11. 34. Quid est vide? miserere: videt enim Dominus, quando miseretur. V. Beda hic.

Justitia meritum querit: misericordia misertiam intuetur. S. Bernardus ep. 12.

Num. 2.

Homines.

Ex Veteri.

Inclusit eum Dominus de foris. Gen. 7. 16. Et novem sic obstruxit, ut, quid aquis ageretur, Noè non videret. Quò id consilio? S. Chrysol. hom. 25. in Gen. ut nè posset justus videre communem hominum interitum; unde majori dolore conficeretur. Durus valdè homo est, qui hominis lanienam siccis spectat oculis; cum vel Nero speculò smaragdino pugnas spectaret gladiatorum; ut viridi lenitate mulceret aspectum rerum scædissimarum, teste Plinio l. 37. c. 5. Velloso in Judith. 2. 6.

Joseph egressus est ad terram Egypti, & circumivit omnes regiones Egypti. Gen. 41. 45. 46. Ut scilicet propriis oculis misertiam subditorum aspiceret. Escobar t. 2. Perf. Chr. l. 5. Obs. 7.

Ibat per singulos annos circumiens Bethel. 1. Reg. 7. 16. Samuel rem suam non agebat, sed suorum; nè subditi adeundo Judicem sumptus facerent &c. Mendoza hic.

Non

Non parceret oculus tuus. Judith 2. 6. Verat feverè Nabuchodonosor, nè Holofernes flectatur aspectu gentis miseræ. Aut jugum, aut gladium, recipiant omnes; pereant, si non pereant. Suat oculi misericordiæ sedes: nam si homo non exiit hominem, videre non potest fictis oculis calamitatem alienam. Velloso hic.

Tunc Eliachim-circuivit omnem Israel. Judith 4. 11. Magnus omninò Sacerdos, qui populum sibi subditum adit; ut videat, alloquatur. Non alibi magnus vocatur, nisi cum urbes, pagos, provinciam lustrat totam, amore gentis agnoscendæ, monendæ. Id. hic. Par. 13.

Qui promus est ad misericordiam, benedictetur. Pro. 22. 9. Hebr. *bonus oculus*; vel potius *bonus oculo*. Chald. *qui bonum oculum habet*. Bonus oculo est, qui placidò, & benignò, oculo respicit pauperes. S. Chrysol. hom. 12. in ep. ap. Hebr. elemosyna, ac misericordia, est tanquam quadam aurea, ac vivens columba, placidum habens aspectum, & mitem oculum; nihil est illò oculo melius: itaque misericordiæ oculi obvenerunt columbini, placidi, benevoli. Adagium Arabum est, cent. 1. n. 80. liberalis, vicinus est Dei, vicinus hominis, vicinus paradisi, remotus ab igne Inferni. Cornelius hic.

Ex Novo.

Surge, & sta in medium. Luc. 6. 8. Carpebant curationem: qua in Sabbathis à Christo fiebat, prætextu religionis. Ut autem eos moliret ad misericordiam, jubet hominem surgere & in medium proflire: ut visâ miserâ compatiatur. S. Chrysol. hom. 62. in Matth. commotus misericordiâ dimisit eum. Matth. 18. 27. neque antequam supplicaret: ut calamitate suâ perductus facilis ad ignoscendum fieret. Pinna in Eccl. Ethol. 224.

Facebat ad januam ejus uteribus plenus. Luc. 16. 20. Quia nihil erat vox unius oris clamantis, ad aperiendum os divitis; corpus pauperis vulneribus Deus aperuit: ut in admonendo divite tot essent pauperis ora, quot vulnera. S. Chrysol. f. 121.

Sanat te Dominus Jesus. Act. 9. 34. Cur Petrus non interrogat hunc paralyticum, vis sanus fieri? Ipsa ejus miseria id Petro indicabat. Sylveira hic.

Sententiæ Patrum.

Non solas aures præbere debemus audiendis precantium vocibus, sed etiam oculos considerandis necessitatibus. Plus clamat operatori bono debilitas visâ, quam vox pauperi. Videntus est ille, qui te non videt, requirendus ille, qui erubescit videri. S. Ambros. l. 2. offic. c. 16.

Oculi sunt omnes illi, qui ad populum ducendum ordinati sunt: quid enim inter membra nostra præstantius est oculis. S. Greg. Nyss. hom. 7. in Cant.

Necesse est, ut amplius visâ permoveat, quam audita calamitas. Cassiod. l. 5. ep. 29.

§. X.

Misericordia Christo D. exhibetur.

Alii autem cadebant ramos de arboribus & sternebant in via. Matth. 21. 8. Sterne in via ramos Olivarum, id est, opera misericordiæ pedibus ejus accommodes. Drogo Ost. de Sac. Pas.

Nihil invenit in ea, nisi folia tantum. Matth. 21. 19. Etiam illa ficus nobis cavenda est, de suæ infecunditatis exemplo; quam Dominus Jesus nihil habentem, quod esuriens sumeret, perpetuâ sterilitate damnavit: ut intelligeremus, quoniam qui esurientem non refecit, & egenum, illi denegat cibum: qui, quod pauperi est datum, sibi dixit impensum. S. Leo l. 7. de jejuniis.

Emerunt aromata, ut venientes ungerent Jesum. Marci 16. 1. Tu quoque, si te induas viscera misericordiæ; liberalem, benignum, exhibens &c. Constat te quoque abundare unguentis optimis; nec caput, aut pedes Domini tantum, sed passim, quantum in te est, ungerere suscepisse totum corpus, quod est Ecclesia. S. Bernard. l. 12. in Cant.

Accipit eum in ulnas suas. Luc. 2. 28. Quid est, quòd Maria portat eum in utero, Joseph in humero in Ægyptum, Simeon in brachiis? Maria significat Prædicatores, Joseph poenitentes, Simeon bonos operatores. Si quis, autem est, qui porrigat panem esurienti, potum sitienti, cæteraque misericordiæ opera sollicitè impendat egenti; nonne ille rectè videtur eum portare in brachiis? S. Bernardus l. 8. in Brevibus. Alii portant Jesum in brachiis cum Simeone; qui faciunt opera misericordiæ. Hugo Card. in c. 3. Matth.

Pedes ejus & unguentò ungebat. Luc. 7. 38. In activa vita pedes tantum ungit Ecclesia; dum pauperibus, vel egenis, pro nomine ejus, cujus tanquam capitis infima membra sunt, corporalibus ministrat subsidiis: in contemplativa verò caput, & pedes, ejus gratiosius ungit; dum de fidei sanctorum radice, sive medullâ, Scripturarum, pium conficiens sermonem suaviter tractat. Rupertus ep. ad Canonem Abb. Pedes ungit, proximis misericorditer subveniundo. de Ponte in Cant. 1. Exh. 32. §. 2. Unctio pedum opera misericordiæ significavit: pauperes enim Domini sunt pedes; quibus adhuc ambulat in terra. Blesensis l. 23. de S. Magd.

§. XI.

Misericors meretur misericordiam.

Da misericordi. Eccl. 12. 4. Dionys. Carth. da illi, qui in alios misericors est. Jure enim apud nos misericordiam invenire debet, apud quem misericordiam alii invenerunt. Merentur fontes, ut iis mare aquas subministret;